

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoE/143/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715204501
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6715204501.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. advokátskou kanceláriou Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému J. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, vedenej pod sp. zn. EX/1129/15 súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., Exekútorský úrad Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, pre vymoženie 104,00 eur s príslušenstvom a trov exekúcie, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu vo Zvolene č. k. 17Er/139/2015-11, zo dňa 28. septembra 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. EX/1129/15 doručení súdu dňa 10.04.2015 zamietol podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol, že súdny exekútor žiadal poveriť vykonaním exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcom v rozhodcovskom konaní podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ZoRK), avšak na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Rozhodcovský rozsudok nie je riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie, ide o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nemožno vykonať, bol vydaný nepríslušným orgánom. V exekučnej veci by malo byť vymáhané plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy - zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 27.01.2012, právny vzťah účastníkov zmluvy podlieha režimu spotrebiteľského práva. Rozhodcovská doložka bola uzavretá formou osobitnej rozhodcovskej zmluvy, nadväzujúcej na zmluvu o úvere, v ten istý deň. Má formulárový charakter predpripravený veriteľom a predložený spotrebiteľovi len na podpis. Spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy a spotrebiteľ nemal napriek jej formulácii ani možnosť výberu riešenia sporu buď pred všeobecným, alebo rozhodcovským súdom. Nebola výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Podľa názoru súdu rozhodcovská zmluva, hoci bola spísaná na osobitnej listine, nebola dojednaná individuálne. A čo sa týka založenia právomoci rozhodcovského súdu na rozhodovanie sporov zo zmluvy o úvere, je značne nerovnovážna a v neprospech spotrebiteľa, pretože svojím obsahom spotrebiteľovi sťažuje slobodný výber na určenie spôsobu riešenia sporov zo zmluvy o úvere. Na základe uvedeného exekučný súd posúdil rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú, t. j. spotrebiteľa nezaväzujúcu podmienku. Rozhodcovské konanie sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, potom exekučný titul nie je materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie a tým aj vydaniu poverenia pre súdneho exekútora.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Navrhol uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, aby okresný (exekučný) súd udelil exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie v rozsahu podanej žiadosti.

Odvolanie odôvodnil ust. § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p., že súd neprávne právne posúdil vec. Exekučný súd prekročil rámec preskúvavej právomoci, ktorá mu vyplýva z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 písm. c) a ods. 2 ZoRK. Formálne preskúmanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (§ 34 ZoRK). Preskúmaním materiálnej stránky exekučný súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi) a v tomto zmysle má skúmať iba plnenie vyplývajúce z exekučného titulu (výrok rozhodcovského rozsudku). V exekučnom konaní súd nemôže preskúmať právny dôvod, na základe ktorého sa v rozhodcovskom konaní plnenie uplatnilo, ale má sa zaoberať len plnením priznaným rozhodcovským rozsudkom ako takým. Postupom súdu a jeho výkladom ust. § 45 ZoRK dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ust. § 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním.

Exekučný súd neúplne zistil skutkový stav, keď konštatoval, že medzi účastníkmi nebola dojednaná žiadna rozhodcovská doložka, čo je odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) O. s. p. Oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú doložku (zmluvu) podľa § 3 a nasl. ZoRK formou samostatného právneho úkonu, na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je dohodnutá v rámci VPPÚ, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné.

Povinný, ani súdny exekútor vyjadrenie k odvolaniu nepodali.

Rozhodnutie vo veci bolo vydané vyšším súdnym úradníkom okresného súdu. Zákonný sudca predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu podľa § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.).

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Odvolací súd vychádzajúc z rozsahu a dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmaním uznesenia prvostupňového súdu konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvostupňový súd rozhodol. Na zdôraznenie jeho správnosti navyše dodáva.

Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami. Exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie.

Rozhodcovskú zmluvu koncipovanú v takom znení, ako bola založená do súdneho spisu, správne okresný súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

So spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná. Skutočnosť, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy v ten istý deň ako Zmluva o úvere ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá a svedčí o vôli povinného pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku. Povahu formulárovej zmluvy totiž majú nielen všeobecné podmienky poskytnutia úveru (všeobecné obchodné podmienky dodávateľa - veriteľa), ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Tomuto typu zmluvy nasvedčuje aj vyhotovenie rozhodcovskej

zmluvy v danej veci, ktoré má povahu formulára obdobného tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú Zmluvu o úvere. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by oprávnený predložil povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinný mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní, a že povinnému boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, o čom svedčí aj skutočnosť, že veriteľ už vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (bod 13.) predpokladá uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy s dlžníkom (viď. slovné spojenie „pred rozhodnutím sporu rozhodcovským súdom“ , môže ktorákoľvek zmluvná strana využiť mediáciu).

Rozhodcovská zmluva ani nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou možnosťou riešenia sporov zo zmluvy o úvere. Skutočnosť, že v rozhodcovskej doložke je uvedená aj alternatíva, neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka totiž rovnocennú možnosť výberu medzi všeobecným a rozhodcovským súdom spotrebiteľovi poskytuje len za predpokladu, ak má tento záujem viesť spor (teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať). Znenie rozhodcovskej doložky teda síce neodporuje doslovnému zneniu ustanovenia smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (prílohy tejto smernice ods. 1 písm. q)), aj neskôr prijatému ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, t. j. zákon obchádza. Rozhodcovské konanie je dohodnuté ako jediný spôsob riešenia sporu, iniciovanie sporu zo spotrebiteľskej zmluvy spotrebiteľom treba považovať za skôr teoretické až nepravdepodobné, nakoľko okruh možných požiadaviek spotrebiteľa nespĺnených druhou zmluvnou stranou je na prvý pohľad v značnej miere obmedzený s tým, že do tohto okruhu nemožno zaradiť žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, keďže to predpokladá prvotné prejednanie a tiež rozhodnutie sporu rozhodcom. V prípade, že si veriteľ vynúti od spotrebiteľa prijatie rozhodcovskej doložky (jej včlenením do formulára zmluvy alebo do VPPÚ) nadobudne tak voči spotrebiteľovi neprímeranú výhodu v tom, že sám môže určiť kto s konečnou platnosťou ich spor rozhodne.

Odvolací súd zastáva zhodný názor s okresným súdom v tom, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom. Uvedený nedostatok je už sám o sebe dôvodom neumožňujúcim poveriť súdneho exekútora vykonaním exekúcie.

Odvolacie námietky oprávneného týkajúce sa údajnej nemožnosti, či len obmedzenej možnosti preskúmania exekučného titulu, ktorý v danom prípade predstavuje rozhodcovský rozsudok, vyvracia samotná koncepcia a znenie ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého má exekučný súd právo preskúmať súlad rozhodcovského rozsudku (exekučného titulu) so zákonom. Predpokladom na vedenie exekúcie voči dlžníkovi je exekučný titul (§ 41 Exekučného poriadku). Každé rozhodnutie, aj iný titul, ktorého exekúcia sa navrhuje musí súd podrobiť skúmaniu, či sú splnené podmienky vykonateľnosti (formálnej i materiálnej). V tomto rozsahu skúma exekučný súd exekučný titul nielen pri rozhodovaní o žiadosti exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného konania), ale môže skúmať počas celého exekučného konania (t.j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu). Postup exekučného súdu keď posudzoval, či exekučný titul bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný ani tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy (doložky), resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia ZoRK, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c) tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ. Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu

v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení ZoRK, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.